

Schoolondersteuningsprofiel

Reformatorisch samenwerkingsverband Passend Onderwijs Regio Randstad

NAW-GEGEVENS			
School		Bestuur	
Naam	Koningin Wilhelminaschool	Naam	Vereniging 'Een School met de Bijbel'
Brinnr.	04UK	Bestuursnr.	44175
Adres	Noordstraat 1	Adres	Postbus 54
Postcode	3371 SP	Postcode	3371 XL
Plaats	Hardinxveld-Giessendam	Plaats	Hardinxveld-Giessendam
Telnr.	0184-614053	Secretaris	J.W. Korevaar
Directeur	T. Meerkerk	Telnr.	0184-633813
Emailadres	t.meerkerk@konwilhelminaschool.nl	Emailadres	janwillemkorevaar@gmail.com

1. Inhoudsopgave

1. Inhoudsopgave	3
2. Inleiding	5
a. Opbouw	5
b. Proces	5
i. vaststellingsproces	5
ii. vervolgproces	5
3. Onderwijsconcept	6
3.1 Pedagogisch aspect	6
3.2 Didactisch aspect	6
3.3 Onderwijskundige zorg	6
4. Kengetallen	8
5 Basisondersteuning	9
5.1 Basiskwaliteit	9
5.1.1 onderwijsleerproces	9
5.1.2 schoolklimaat	10
5.1.3 leerstofaanbod	10
5.1.4 zorg en begeleiding	11
5.1.5 kwaliteitszorg	13
5.1.6 communicatie met ouders	13
5.1.7 <i>contacten met externen</i>	14
5.1.8 schoolontwikkeling	14
5.2 preventieve en licht curatieve ondersteuning	15
5.3 Ondersteuningsstructuur	16
5.3.1 ondersteuningsstructuur schematisch	16
5.3.2 beschrijving van functies en taakprofielen binnen de structuur	17
5.3.3 samenwerkingsrelaties met externe instanties	17
6 Extra ondersteuning	18
6.1. Uitgangspunten	18
6.2 Mogelijkheden	18
6.2.1 <i>Expertise</i>	18
6.2.2 <i>Aandacht en tijd</i>	18
6.2.3 <i>Protocollen, methodieken en aanpakken</i>	18
6.2.4 <i>fysieke omgeving</i>	18
6.2.5 <i>samenwerkingsrelaties</i>	19
6.3. Voorwaarden:	19
6.3.1 <i>Expertise</i>	19
6.3.2. <i>Aandacht en tijd</i>	19
6.3.3. <i>Protocollen, methodieken en aanpakken</i>	19
6.3.4 <i>Fysieke omgeving</i>	19
6.3.5. <i>samenwerkingsrelaties</i>	19
6.4 Beperkingen	19
6.4.1 <i>expertise</i>	19
6.4.2 <i>aandacht en tijd</i>	19
6.4.3 <i>protocollen, methodieken en aanpakken</i>	20
6.4.4 <i>fysieke omgeving</i>	20
6.4.5 <i>samenwerkingsrelaties</i>	20
7. Conclusie en ambities	21
7.1 Conclusies	21
7.1.1 basisondersteuning	21
7.1.2 extra ondersteuning	21
7.2 Ambities	21
7.2.1 Basisondersteuning	21
7.2.2 Extra ondersteuning	21
7.3 Randvoorwaarden	22

7.3.1 basisondersteuning-basiskwaliteit	22
7.3.2 extra ondersteuning	22

2. Inleiding

Dit document betreft het ondersteuningsprofiel van onze school. In deze inleiding wordt een toelichting gegeven op de opbouw en het proces dat gevolgd is om dit document voor de eerste keer vast te stellen.

a. Opbouw

In de opbouw van het ondersteuningsprofiel beschrijft hoofdstuk 3 het onderwijsconcept van de school in relatie tot de ondersteuning voor leerlingen.

Vervolgens wordt in hoofdstuk 4 verwezen naar een bijlage met kengetallen van onze school. Deze kengetallen zijn belangrijke input voor de beleidsvoering van de school. Inzicht in de kwaliteit van de basisondersteuning die de school biedt, helpt om deze kengetallen te interpreteren en beslissingen te nemen over de beleidsontwikkeling van de school.

De kwaliteit van onze basisondersteuning wordt beschreven in hoofdstuk 5. Hier wordt allereerst in kaart gebracht in hoeverre de school in het kader van de zorg, op de verschillende niveaus, planmatig werkt. Dit gebeurt aan de hand van de kwaliteitsaspecten uit het toezichtkader van de onderwijsinspectie. Dit deel van de basisondersteuning wordt basiskwaliteit genoemd. Het tweede deel van dit hoofdstuk geeft aan op welke manier de school deze verdiept naar preventieve en licht-curatieve ondersteuning. Het hoofdstuk sluit af met de weergave van de ondersteuningsstructuur van de school.

Hoofdstuk 6 geeft aan welke structurele mogelijkheden de school heeft om extra ondersteuning te bieden aan leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften. Die worden beschreven in de vorm van ondersteuningsarrangementen.

De school heeft de gegevens uit de hoofdstukken 3 t/m 6 geanalyseerd, gewogen en doorgrond en vervolgens gerelateerd aan andere beleidsvoornemens binnen de school. Dit heeft geresulteerd in het trekken van conclusies, het formuleren van ambities en het aangeven van randvoorwaarden om die ambities te realiseren. Dit laatste heeft zijn weerslag gekregen in hoofdstuk 7. Deze ambities krijgen een plaats in het beleid van de school, zowel in het schoolplan als in het jaarplan.

b. Proces

i. vaststellingsproces

De vaststelling van het schoolondersteuningsprofiel is volgens onderstaand proces tot stand gekomen.

Met behulp van een zelf-evaluatie instrument hebben directie en intern begeleiders in een overleg de kengetallen (leerlingaantallen, verwijzingen, enz.) en de voorzieningen en deskundigheid in kaart gebracht. Vervolgens is de kwaliteit van de 'basisondersteuning' beschreven evenals de 'preventieve en licht curatieve' ondersteuning.

In een teamvergadering is nagedacht over de 'ambities' van de school: wat WILLEN wij en wat KUNNEN wij.

De ambities zijn vastgelegd in hoofdstuk 7 van dit ondersteuningsprofiel.

Het concept is op 02 september 2013 besproken in een teamvergadering en vervolgens voorgelegd aan de medezeggenschapsraad.

ii. vervolgproces

schoolniveau

De ambities vanuit het ondersteuningsprofiel krijgen een plaats in de beleidsontwikkeling van de school. Zowel schoolplan als jaarplan maken duidelijk op welke wijze aan deze ambities gewerkt wordt en welke resultaten de school bereikt. De directie rapporteert zowel naar interne als externe belanghebbenden. Het samenwerkingsverband is in het kader van het ondersteuningsprofiel een prominente belanghebbende.

Jaarlijks worden de kengetallen geactualiseerd en in- en extern gerapporteerd. Dit geldt ook voor substantiële wijzigingen in beschikbare expertise.

samenwerkingsverbandniveau

In het kwaliteitsbeleid van het samenwerkingsverband speelt het ondersteuningsprofiel ook een rol. Conform afspraken in het kader van kwaliteitsbeleid wordt iedere school ge-audit. De wijze waarop dit inhoudelijk en procesmatig wordt uitgezet, zal uitgewerkt worden in het kwaliteitsbeleid van het samenwerkingsverband. De resultaten van de audit worden verwerkt in de beleidsontwikkeling van de school; de resultaten van de gezamenlijke audits van alle scholen worden gebruikt voor de beleidsontwikkeling van het samenwerkingsverband.

3. Onderwijsconcept

3.1 Pedagogisch aspect

Binnen de school streven wij naar een pedagogisch klimaat waarbinnen de leerlingen zich geaccepteerd en veilig voelen. Binnen dat klimaat worden de leerlingen uitgenodigd tot verkennen, ondernemen en tot presteren naar beste kunnen. Zo willen wij komen tot de aanzet voor de vorming van een evenwichtige persoonlijkheid en de verwerving van kennis en attitude die noodzakelijk zijn voor het vervolgonderwijs.

3.2 Didactisch aspect

Ons onderwijs is zodanig ingericht dat de leerling een ononderbroken ontwikkelingsproces kan doorlopen. Het wordt afgestemd op de voortgang in de ontwikkeling van de leerling.

Wij richten ons op de emotionele en verstandelijke ontwikkeling, op het ontwikkelen van creativiteit, op het verwerven van noodzakelijke kennis en van sociale, culturele en lichamelijke vaardigheden. Hierbij maken we gebruik van alle daartoe geschikte en beschikbare (hulp)middelen (zoals lesmethoden, computers, e.d.).

Ons onderwijs wordt zodanig ingericht dat de leerlingen gedurende de basisschooltijd tenminste 7.520 uren onderwijs ontvangen, en in beginsel binnen een tijdvak van acht aaneensluitende jaren de school kunnen doorlopen.

We realiseren ons dat kinderen geschapen zijn met verschillende talenten. Vanuit onze identiteit willen we in ons onderwijs aansluiten bij wat kinderen kunnen en van daaruit kinderen verder begeleiden in hun ontwikkeling. Daarvoor hanteert de school een handelingsgerichte manier van werken. In overleg met de ouders wordt de ontwikkeling van het kind zo goed mogelijk gevolgd en begeleid.

Op deze manier geven we vorm aan de kwaliteit en de identiteit van ons onderwijs.

3.3 Onderwijskundige zorg

De keuze van een school is zeer belangrijk. In de eerste levensjaren zijn de ouders meestal de enige opvoeders van het kind. In de beschermde omgeving van het ouderlijk huis vindt de opvoeding plaats. Andere opvoeders staan klaar om een bijdrage te leveren aan de opvoeding en ontwikkeling van het kind. Een deel van de kinderen komt hiermee binnen de basisschool voor het eerst in aanraking. Een ander deel van de kinderen heeft hiermee op de peuterspeelzaal al kennis gemaakt.

De zorg aan het jonge kind

Vanaf de eerste schooldag worden de kleuters op meerdere ontwikkelingsgebieden gevolgd. Twee keer per jaar worden de leerlingen door hun leerkrachten meer dan gemiddeld gericht geobserveerd. De resultaten worden in een ontwikkelingsprofiel vastgelegd. Dit gebeurt in het leerlingvolgsysteem KIIK. Ook worden op de gebieden van taal-denken en rekenen-denken toetsen uit het CITO-leerlingvolgsysteem afgenomen. Gedurende de kleuterperiode ontstaat zo een beeld van de ontwikkeling van de kleuter. Deze observaties hebben voornamelijk een signalerend karakter. Binnen het ontwikkelingsgericht onderwijs worden uitdagende activiteiten in thema's aangeboden om het kind in de zone van de naaste ontwikkeling te brengen.

Onze jongste leerlingen starten hun schoolloopbaan na hun vierde verjaardag. Er zijn leerlingen die aan het begin van het schooljaar in groep 1 starten, andere kinderen starten op een later tijdstip in het jaar. Niet alle leerlingen volgen daardoor een even lange periode de lessen in groep 1. Hierin kunnen verschillen zijn van meerdere maanden. Toch is het niet zo dat leerlingen die niet een heel schooljaar het onderwijs in groep 1 hebben gevolgd, per definitie nog een jaar in deze groep zullen blijven. Een dergelijk besluit wordt per leerling afgewogen, waarbij de ontwikkeling van het kind beslissend is.

Leerlingenzorg

De ontwikkeling van de leerlingen wordt zo goed mogelijk gevolgd. We gebruiken daarbij toetsen van het CITO-leerlingvolgsysteem voor de gebieden taal voor kleuters, rekenen voor kleuters, technisch en begrijpend lezen, rekenen & wiskunde, spelling en woordenschat. Het gebruik van de toetsen heeft

een signalerende functie. Tevens wordt voor het volgen van de sociaal-emotionele ontwikkeling het instrument ZIEN gebruikt. Dit instrument wordt door leerkrachten en leerlingen ingevuld.

De volgende opzet wordt door ons gebruikt:

- De gegevens, de signalen, worden door de groepsleerkracht opgevangen en besproken met de leerkracht die de zorg voor leerlingen coördineert, de Intern Begeleider.
- De besprekingen kunnen leiden tot het nemen van beslissingen, die veranderingen in de onderwijspraktijk tot gevolg hebben:
 - aanpassingen op groepsniveau;
 - aanpassingen op individueel niveau voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften;
 - speciale hulp binnen de eigen groep die door de groepsleerkracht of door de onderwijsassistente wordt geboden; speciale hulp buiten de eigen groep, individueel of in kleine groepjes, door een onderwijsassistente;
 - besluit tot doubleren; hierover is altijd tijdig overleg met de ouders. We streven bij de besluitvorming naar overeenstemming met de ouders waarbij de school het laatste woord heeft.
 - verzoek tot bespreking van de leerling met een orthopedagoge van de schoolbegeleidingsdienst tijdens een leerlingenconsultatie;
 - verder onderzoek door een externe instantie zoals de schoolbegeleidingsdienst;
 - om de zorgbehoefte van leerlingen 'scherper' in beeld te krijgen, wordt in sommige gevallen gebruik gemaakt van video-opnamen. Met deze 'beelden' kan ook de leerlingenconsultatie met de orthopedagoge meer diepgang krijgen.

4. Kengetallen

Jaarlijks, na 01 oktober, verantwoordt de school de afgesproken kengetallen.
Deze kengetallen kunt u vinden in bijlage 1 'Kengetallen, behorend bij dit profiel'.

5 Basisondersteuning

De basisondersteuning bestaat uit een aantal onderdelen waarover binnen het samenwerkingsverband inhoudelijke afspraken zijn gemaakt. De basisondersteuning bestaat uit twee onderdelen: basiskwaliteit (paragraaf 5.1) en preventieve en licht-curatieve ondersteuning (5.2). Belangrijke onderlegger bij de basisondersteuning zijn de uitgangspunten van het concept 'handelingsgericht werken'.

De zelfevaluatie van de school op deze basisondersteuning is als bijlage 2 toegevoegd aan dit profiel.

5.1 Basiskwaliteit

5.1.1 onderwijsleerproces

Duidelijk

De leerkrachten leggen de leerstof op een duidelijke manier uit aan de leerlingen.

De leerkrachten sluiten bij nieuwe leerstof aan op de voorkennis van de leerling. Die voorkennis wordt gebruikt als brug naar de nieuwe kennis. Ze maken bij de uitleg gebruik van voorbeeldwerkjes, stappenplannen, modellen en schema's. Tijdens de instructie doen ze nadrukkelijk (hardop denkend) voor hoe een probleem opgelost kan worden, hoe een opdracht uitgevoerd moet worden, welke deelstappen ze volgen. De nieuwe leerstof wordt daarna onder nauwgezette begeleiding van de leerkracht ingeoeft. Leerlingen gaan pas zelfstandig aan de slag, wanneer de leerkracht geconstateerd heeft dat de leerlingen zelfstandig aan de slag kunnen. Deze manier van uitleggen wordt in alle groepen toegepast.

De leerkrachten gaan steeds na of de leerlingen de uitleg en de opdrachten begrijpen.

De leerkrachten laten de leerlingen tijdens de instructie vertellen hoe ze het gedaan hebben (oplossingsstrategie). Of de leerstof begrepen is controleren ze door de stof te laten samenvatten. Na de start van de verwerking vindt een controlerondje plaats. De leerkrachten gaan dan na of de leerlingen de taak op de juiste wijze uitvoeren. Na afloop van de les bespreken ze het werk kort na. Ze corrigeren en beoordelen dan (steekproefsgewijs) het gemaakte werk.

Taakgericht

De leerkrachten zorgen voor een duidelijke structuur in de onderwijsactiviteiten.

De leerkrachten vertellen de leerlingen aan het begin van de dag wat ze gaan doen (bordplan / pictogrammen). Ze vertellen aan het begin van elke les het doel van de les. De leerkrachten geven een duidelijk overzicht van de les (b.v. via het bordplan). Ze maken de leerlingen duidelijk wat er op de verschillende momenten tijdens de les van hen verwacht wordt. Ze zorgen dat er duidelijkheid is over het 'wat' en het 'hoe' van de opdrachten. Dat er duidelijkheid is over 'wat te doen indien klaar'. Dit resulteert er in dat de leerlingen zich goed kunnen richten op de lesactiviteiten.

Het onderwijsleerproces wordt gekenmerkt door orde en rust.

De lessen beginnen steeds op tijd. Er zijn weinig tot geen onnodige lesverstoringen. Onacceptabel gedrag van leerlingen wordt niet geaccepteerd. In de groepen is sprake van orde en rust. Er worden duidelijke klassenregels gehanteerd. Er heerst een taakgerichte werksfeer.

De leerkrachten geven de leerlingen feedback op hun werkhouding en taakaanpak.

De leerkrachten evalueren regelmatig met de leerlingen (groepsgewijs of individueel) hoe hun werkhouding, hun taakaanpak is. Wat gaat goed en wat kan beter. Ze nemen hier de tijd voor. Daar waar nodig gaan ze individueel met leerlingen in gesprek.

Activerend

De leerkrachten stimuleren de leerlingen om steeds actief mee te doen en mee te denken.

Tijdens de uitleg laten de leerkrachten de leerlingen zoveel mogelijk zelfstandig of in groepjes actief meedoen. Ze laten hen meewerken. (op bv. kladpapier). Ze passen activerende werkvormen toe (bv. denken-delen-uitwisselen). Ze stellen open vragen die leerlingen aanzetten tot denken. Ze geven de leerlingen opdrachten die hen stimuleren om actief mee te denken. Ze kijken gemaakt werk zoveel mogelijk direct samen met de leerlingen na.

De leerkrachten laten de leerlingen regelmatig en op een doelmatige wijze samenwerken.

De leerkrachten creëren situaties waarbij leerlingen (in groepjes) leren van en met elkaar; elkaar vragen stellen en reflecteren op groepsresultaten. Ze leren de leerlingen om op een goede wijze samen te werken. Er zijn afspraken over de wijze waarop leerlingen moeten samenwerken. De leerkrachten bespreken deze regels met de leerlingen en oefenen deze met de leerlingen, zodat ze de regels goed leren toe te passen.

Resultaatgericht

De leerkrachten hebben hoge verwachtingen van de resultaten van de leerlingen.

In de contacten met de leerlingen laten de leerkrachten merken dat ze hoge verwachtingen van ze hebben en dat ze ook niet 'accepteren' dat leerlingen beneden verwachting presteren.

In de groepen wordt gewerkt met streefdoelen voor de basisvaardigheden.

Voor zowel de methodegebonden toetsen als de niet-methodegebonden toetsen (inclusief pedagogisch LVS) zijn per groep streefdoelen geformuleerd (uitgesplitst voor meerdere niveaus). Zowel de resultaten van de groep als geheel, als de resultaten van de individuele leerlingen worden door de leerkrachten vergeleken met de streefdoelen.

De leerkrachten evalueren nauwgezet de resultaten die de leerlingen halen.

De resultaten die behaald worden bij de methodegebonden-toetsen, de niet-methodegebonden toetsen en bij de observatie-instrumenten worden door de leerkrachten nauwgezet geanalyseerd (foutenanalyse) en geïnterpreteerd. Dit gebeurt op groepsniveau en op leerling-niveau. Op basis hiervan bepalen ze het vervolgaanbod voor de (sub)groep en/of voor individuele leerlingen. Conclusies en afspraken worden vastgelegd en na verloop van tijd geëvalueerd.

De leerkrachten gaan met de leerlingen in gesprek over de door hen behaalde resultaten.

De leerkrachten spreken (klassikaal of individueel) met de leerlingen over de door hen behaalde leerresultaten (leerlingenwerk en toetsen). Presteren ze op het te verwachten niveau? Is hun werkhouding en taakaanpak voldoende? De leerkrachten hebben hierbij ook aandacht voor de positieve aspecten.

Afgestemd

De leerkrachten stemmen de leerstof af op de verschillen in onderwijsbehoeften tussen de leerlingen.

De leerkrachten maken structureel gebruik van de mogelijkheden die de methoden bieden om te differentiëren in het aanbod (bijvoorbeeld herhalingsstof, verrijkingsstof en compacting). De afstemming is gericht op zowel zwakkere als op meer begaafde leerlingen. Indien nodig gebruiken ze hiertoe toereikende, additionele leermaterialen. Over de afstemming van het aanbod zijn schoolafspraken gemaakt, die nageleefd worden in alle groepen. Er zijn criteria vastgelegd waarmee is aangegeven wanneer leerlingen aangepaste leerinhouden krijgen aangeboden.

De leerkrachten stemmen de instructie af op verschillen in onderwijsbehoeften tussen de leerlingen.

Waar nodig differentiëren de leerkrachten op planmatige wijze in de uitleg van de leerstof. Ze richten zich expliciet tot 'zwakkere' (instructieafhankelijke) leerlingen, geven deze leerlingen vaker beurten en extra voorbeelden, bieden aparte voor-, verlengde, of neveninstructie aan. 'Goede' leerlingen worden tijdens de instructie eveneens aangesproken, bijvoorbeeld door het stellen van moeilijker vragen. Ze zetten leerlingen voor wie de instructie niet is bedoeld, eerder aan het werk.

De leerkrachten stemmen de verwerkingsopdrachten af op verschillen in onderwijsbehoeften tussen de leerlingen.

Bij de verwerking van de leerstof is, waar nodig, sprake van planmatige differentiatie: De leerkrachten geven de leerlingen aan hun niveau en tempo aangepaste verwerkingsopdrachten (bijvoorbeeld uitloopopdrachten, verdiepingsopdrachten). Ook is differentiatie naar belangstelling een mogelijkheid (keuzeopdrachten).

De leerkrachten stemmen de onderwijstijd af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen.

Naar aanleiding van geconstateerde uitval bij toetsen breiden de leerkrachten voor bepaalde vakgebieden de onderwijstijd voor (sub)groepen of voor individuele leerlingen aantoonbaar uit. Dit vindt plaats in reguliere lessen en/of op momenten van zelfstandig werken. Voor bepaalde leerlingen vergroten ze de onderwijstijd door het geven van huiswerk. In sommige gevallen besteden ze juist minder tijd aan een bepaald leergebied ten gunste van een ander leergebied.

5.1.2 schoolklimaat

Betrokkenheid

De leerkrachten geven de leerlingen positieve persoonlijke aandacht.

De leerkrachten nemen de tijd voor de leerlingen; 'ze zijn er voor hen'. Bij problemen ontvangen de leerlingen persoonlijke begeleiding. De leerkrachten hebben aandacht voor de persoonlijke situatie van de leerlingen. Ze stimuleren de leerlingen aandacht te hebben voor elkaar.

De leerkrachten bevorderen het zelfvertrouwen van de leerlingen.

De leerkrachten luisteren goed naar de leerlingen en spreken positief over hen. Ze waarderen de inbreng van leerlingen. Ze hebben hoge verwachtingen van de leerlingen en 'stralen dat uit'. De leerkrachten geven de leerlingen veel positieve feedback. Ze laten de leerlingen veel succeservaringen opdoen.

Sfeer

De leerkrachten stimuleren leerlingen op een respectvolle manier met elkaar om te gaan

De leerkrachten stimuleren dat leerlingen elkaar accepteren zoals ze zijn en met elkaar omgaan volgens algemeen aanvaarde normen. Ze stimuleren leerlingen samen te werken, naar elkaar te luisteren en zorg te hebben voor elkaar. Ze staan niet toe dat leerlingen worden uitgelachen, geïntimideerd of gediscrimineerd.

De leerkrachten begeleiden de leerlingen bij het respectvol omgaan met elkaar.

De leerkrachten leren de gedrag- en omgangsregels aan door er systematisch en consequent aandacht aan te besteden in alle groepen. Ze laten de leerlingen weten wat het gewenste gedrag is en laten dit gedrag ook zelf zien. De leerkrachten spreken positieve verwachtingen uit naar de leerlingen over hoe ze met elkaar omgaan. Ze begeleiden leerlingen bij het zelf oplossen van ruzies of misverstanden.

Veiligheid

Naar aanleiding van onderzoek naar de veiligheidsbeleving en analyse van de incidentenregistratie onderneemt de school gerichte acties.

De schoolleiding zorgt ervoor dat de gegevens uit de incidentenregistratie geanalyseerd worden met het oog op evaluatie en verbetering van het veiligheidsbeleid. Conclusies en daaraan gerelateerde plannen worden besproken binnen het team en vastgelegd.

De personeelsleden weten hoe ze moeten handelen bij incidenten.

Er is vastgelegd (bijvoorbeeld in een pestprotocol, gedragscode of draaiboek) hoe gereageerd wordt op incidenten en deze procedures zijn bij alle betrokkenen bekend. Duidelijk is hoe schending van afspraken bestraft wordt, welke sancties getroffen moeten worden (zoals schorsing of verwijdering) wie daarbij een rol spelen en wat ieders verantwoordelijkheid is.

5.1.3 leerstofaanbod

Volledig aanbod

Bij de aangeboden leerinhouden voor 'Nederlandse taal' en 'Rekenen en wiskunde' betrekken de leerkrachten alle kerndoelen als te bereiken doelstellingen.

De leerinhouden uit de gebruikte methoden zijn dekkend voor alle kerndoelen. Als een methode niet voldoet aan alle kerndoelen, dan kunnen de leerkrachten goed aantonen hoe de hiaten in het aanbod opgevuld zijn met aanvullende materialen. In de gebruikte registratiemappen (klassenboeken, groepsmappen e.d.) van de diverse groepen laten de leerkrachten zien dat de leerinhouden ook feitelijk worden aangeboden.

Gelegenheid tot leren

De school biedt de leerinhouden voor 'Nederlandse taal' en 'Rekenen en wiskunde' aan zoveel mogelijk leerlingen aan tot en met het niveau van leerjaar 8.

Dit geldt in principe voor alle leerlingen. Wanneer dat niet gebeurt, kan de school dat uitleggen. Dit wordt voor die leerlingen vastgelegd. Deze leerlingen krijgen dan wel alle leerstofdomeinen aangeboden op of net onder het niveau van het minimumprogramma van groep 8.

De gebruikte methoden kennen een goede doorgaande leerstoflijn.

De groepen 1 en 2 werken met een beredeneerd en vastgelegd aanbod dat aansluit op de leerinhouden van groep 3 tot en met 8. In de leerjaren 3 tot en met 8 worden de methoden structureel, volledig en op elkaar aansluitend gehanteerd. Wanneer er geen methoden zijn, dan zijn de leerinhouden beschreven in leerlijnen met tussendoelen.

De leerinhouden bij Nederlandse taal passen bij de onderwijsbehoeften van leerlingen.

De school biedt een taalrijke omgeving die goed afgestemd is op de op school aanwezige leerlingenpopulatie. Wanneer een groot deel van de leerlingen met taalachterstanden binnenkomt (20 % of meer), wordt gewerkt met een beredeneerd en vastgelegd aanbod voor Nederlandse taal dat past bij de onderwijsbehoeften van deze leerlingen. Er is voldoende aandacht voor woordenschatontwikkeling en spreek- en luistervaardigheid, ook buiten de taallessen om, passend bij de leerlingpopulatie.

Het leerstofaanbod in groep 1 sluit goed aan op de ontwikkeling van de instromende leerlingen.

Scholen die samenwerken met een peuterspeelzaal of kinderdagverblijf met een VVE-aanbod sluiten met hun aanbod aantoonbaar bij het voorschoolse programma aan. In alle andere gevallen is sprake van een goede aansluiting van het leerstofaanbod op het niveau (beginsituatie) van het instromende kind.

Toerusten en vormen

De school heeft een specifiek aanbod om sociale competenties te ontwikkelen.

De leerkrachten werken in de groepen 1 tot en met 8 systematisch aan de bevordering van de sociaal-emotionele ontwikkeling (zelfbeeld, zelfstandigheid, omgaan met emoties), aan de sociale vaardigheden (samenwerken, zelfredzaamheid, omgaan met conflicten, etc.) en aan houdingen/vaardigheden (zelfsturing, omgaan met verschillen, democratisch handelen, sociale en maatschappelijke verantwoordelijkheid, moreel kunnen oordelen, etc.). Hierover zijn schoolbrede afspraken gemaakt.

De school heeft een aanbod gericht op bevordering van actief burgerschap en sociale integratie.

De school bevordert een verantwoorde deelname aan en betrokkenheid bij de samenleving. De leerkrachten schenken aandacht aan de bevordering van algemeen gangbare sociale competenties. Ze bevorderen basiswaarden en de kennis, houdingen en vaardigheden voor participatie in de democratische rechtsstaat. De leerkrachten brengen burgerschap en sociale integratie ook zelf in de praktijk.

5.1.4 zorg en begeleiding

Leerlingenbegeleiding

De school gebruikt een samenhangend systeem van genormeerde instrumenten en procedures voor het volgen van de prestaties en de ontwikkeling van de leerlingen.

De leerkrachten volgen de prestaties en ontwikkeling van de leerlingen met landelijk genormeerde, valide en betrouwbare methodeonafhankelijke toetsen en observatie-instrumenten. Tenminste op het gebied van Nederlandse taal en rekenen en wiskunde, de sociaal-emotionele ontwikkeling, aangevuld met gestructureerde observaties in groep 1 en 2. De toetsen worden in alle groepen bij alle leerlingen 2x per jaar afgenomen. Voor de leerlingen in de aanvangsgroepen wordt tenminste één keer in de kleuterperiode een toets afgenomen voor taalontwikkeling en wiskundige oriëntatie.

De leerkrachten volgen systematisch de voortgang in de ontwikkeling van de leerlingen.

De leerkrachten bepalen in alle groepen regelmatig de prestaties en ontwikkeling van de leerlingen met behulp van dagelijks leerlingenwerk, observatie-instrumenten, methodegebonden toetsen en niet-methodegebonden toetsen. Ze doen dit in ieder geval voor Nederlandse taal, rekenen en wiskunde en sociale competenties. De leerkrachten analyseren zowel op leerlingniveau als op groepsniveau (foutenanalyse).

Analyse van opbrengsten leidt daar waar nodig voor groepjes leerlingen of voor individuele leerlingen tot aanpassing van het onderwijs.

In de groepsadministratie (groepsplannen, groepsmappen enz.) en/of in individuele hulplannen leggen de leerkrachten vast wat de gevolgen van de analyse en de interpretatie daarvan zijn voor de afstemming van het onderwijs (leerstofinhoud, de onderwijstijd, het didactisch en/of het pedagogisch handelen) aan individuele of groepen leerlingen.

De school stelt, indien nodig, voor leerlingen een ontwikkelingsperspectief vast.

Voor de leerlingen die voor één of meerdere van de vakgebieden (rekenen, lezen, begrijpend lezen en/of spelling) niet het eindniveau groep 8 zullen halen, stelt de school een ontwikkelingsperspectief vast.

De school volgt en evalueert het ontwikkelingsperspectief en stellen het indien nodig bij.

Tenminste eenmaal per jaar stelt de school voor iedere leerling vast of de ontwikkeling gunstiger, in overeenkomstig met of ongunstiger is dan het vastgestelde ontwikkelingsperspectief. Op basis hiervan wordt het ontwikkelingsperspectief, in overleg met ouders en zo mogelijk de leerling, indien nodig bijgesteld. De gevolgen daarvan voor het onderwijsaanbod worden vastgelegd.

Leerlingenzorg

De leerkrachten signaleren vroegtijdig welke leerlingen bijzondere zorg nodig hebben.

Op basis van het gebruikte leerlingvolgsysteem (zowel methodegebonden als niet-methodegebonden) zijn voor alle binnen de school gebruikte toetsen en observatieinstrumenten eenduidige criteria vastgelegd waarmee leerkrachten inzichtelijk

maken bij welke leerlingen leerachterstanden te groot zijn en/of de ontwikkeling stagneert. Deze criteria waarmee de extra onderwijsbehoeften bepaald worden zijn bij alle leerkrachten bekend.

Op basis van de analyse van de verzamelde gegevens bepalen de leerkrachten de aard van de zorg voor de leerlingen.

In geval van gesignaleerde achterstanden en/of stagnerende ontwikkeling analyseren de leerkrachten de verzamelde gegevens over het actuele leer- en ontwikkelingsproces (school, groep, leerkracht, thuissituatie). Deze analyse wordt zo nodig gevolgd door diagnostisch onderzoek om aard en oorzaak scherper te krijgen. Vervolgens krijgt op grond hiervan de extra zorg een concrete en passende invulling. Bij de bepaling van de zorg houden de leerkrachten nadrukkelijk rekening met de stimulerende (positieve aspecten en belemmerende factoren). Deze gebruiken ze bij het bepalen van de aard van de zorg.

De leerkrachten hebben inzicht in de specifieke onderwijsbehoeften van de leerlingen.

De leerkrachten hebben per leerling de onderwijsbehoeften inzichtelijk vastgelegd. Dit betreft de onderwijsbehoefte met betrekking tot onderwijstijd, instructie, leerstof en verwerking. Maar ook de specifieke onderwijsbehoeften in geval van geconstateerde leer- en gedragsproblemen (dyslexie, dyscalculie, ADHD enzovoort).

De leerkrachten voeren de zorg planmatig uit.

Voor alle leerlingen die overeenkomstig de criteria in aanmerking komen voor extra zorg, wordt de zorg tijdig in gang gezet. De beginsituatie is helder omschreven. Er worden concrete doelen geformuleerd. De activiteiten zijn concreet beschreven en gepland. Het moment en de wijze van evaluatie zijn vastgelegd. Één en ander is inzichtelijk vastgelegd in handelingsplannen (individuele plannen of groepsplannen). Vanuit de door hen gebruikte (school)documenten kunnen de leerkrachten laten zien dat er consequent wordt gewerkt aan de uitvoering van de zorg.

De leerkrachten evalueren regelmatig de effecten van de zorg.

Leerkrachten gaan aantoonbaar na of de doelen van de extra zorg gerealiseerd zijn en of de hulp adequaat was. Deze evaluatie leidt tot beredeneerde en vastgelegde keuzes voor het vervolgtraject. Hierbij zijn de leerkracht en de interne begeleider betrokken. Dit zorgt ervoor dat leerlingen steeds bij hen passende zorg ontvangen.

Doorstroom van leerlingen

De leerkrachten gebruiken de informatie van scholen en instellingen waar de leerlingen vandaan komen voor de begeleiding van de leerlingen.

De school vraagt informatie op van scholen en instellingen waar de leerlingen vandaan komen. De school gebruikt de informatie voor de begeleiding van leerlingen. Indien nodig wordt met de school of de instelling in contact getreden om onder andere de onderwijsbehoeften duidelijk(er) te krijgen.

De school maakt beredeneerde afwegingen bij de doorstroom van leerlingen binnen de school.

De school heeft beschreven welke procedures er gelden met betrekking tot de verlengde kleuterperiode, de overgang van groep 1 naar groep 2, de verkorte kleuterperiode, de overgang van groep 2 naar groep 3 en het mogelijk doubleren in de groepen 4 tot en met 8. Besluiten worden beargumenteerd (na het volgen van de juiste procedure) genomen en vastgelegd in het leerling-dossier. Alle betrokkenen zijn op de hoogte van de geldende procedures.

De school zorgt voor een 'warme overdracht' tijdens de schoolloopbaan van de leerlingen.

De leerkrachten 'dragen hun groep over' aan de leerkracht van de volgende groep. In een overgangsbespreking komen alle leerlingen aan de orde en worden vooral de onderwijsbehoeften van de groep als geheel en van de afzonderlijke leerlingen besproken. Wanneer de leerlingen naar het voortgezet onderwijs gaan is er een bespreking met een vertegenwoordiger van de vervolgschool. Ook hier komen vooral de onderwijsbehoeften van de leerlingen aan de orde.

Zorgstructuur

Er is structureel overleg tussen de leerkracht en de interne begeleider.

Er is periodiek overleg tussen de leerkracht en de interne begeleider over de zorg aan de leerlingen (minimaal 3x per jaar). Het effect van de geboden hulp wordt besproken. De inhoud van de contacten met ouders komt aan de orde. Knelpunten behorend bij de zorg aan de leerlingen komen aan de orde. Dit overleg leidt tot afspraken die vastgelegd worden en tijdens een volgend overleg geëvalueerd worden.

De school werkt daar waar nodig samen met externe organisaties en deskundigen.

De school werkt samen met Regionale Expertise Centra (REC's), scholen voor speciaal basisonderwijs (SBO) en andere instellingen, zodat indien nodig van hun kennis en inzet gebruik kan worden gemaakt, bij leerlingen bij wie de leerkrachten niet tegemoet kunnen komen aan hun specifieke onderwijsbehoeften. Deze inbreng van externen levert meer kennis op in het omgaan met de op school voorkomende leer- en gedragsproblemen.

Er is regelmatig overleg tussen de interne begeleider en de schoolleiding over het functioneren van de leerlingenzorg.

De interne begeleider en de schoolleiding hebben regelmatig (minimaal 3 x per jaar) overleg over het functioneren van de zorg. Daarvoor zijn er een aantal vaste besprekingspunten. De interne begeleider rapporteert over de knelpunten en over het effect van genomen maatregelen naar aanleiding van eerder geconstateerde knelpunten. De conclusies n.a.v. de bespreking worden vastgelegd.

De verdeling van verantwoordelijkheden en bevoegdheden met betrekking tot de zorg is voor ieder duidelijk.

De verantwoordelijkheden, bevoegdheden en daarvan afgeleide taken van de verschillende betrokkenen (directeur, interne begeleider, coach, leerkracht en RT-er) met betrekking tot de leerlingenzorg zijn duidelijk omschreven en bij ieder bekend.

De leerkrachten zien zichzelf als de eerstverantwoordelijke voor wat betreft de zorg aan de leerlingen.

De regie over de zorg aan alle leerlingen ligt bij de leerkrachten en niet bijvoorbeeld bij de interne begeleiders. Dit betekent onder meer: Leerkrachten zijn het eerste aanspreekpunt voor de zorg aan de kinderen uit hun groep. Leerkrachten sturen de zorg aan, ook bijvoorbeeld als de leerling zorg buiten de groep krijgt. De leerkrachten voeren de zorg zoveel mogelijk zelf uit. De uitgevoerde zorg is overeenkomstig de op school gemaakte afspraken.

5.1.5 kwaliteitszorg

Voorwaarden voor kwaliteit

De school gaat actief na wat de onderwijsbehoeften zijn van de leerlingenpopulatie.

Het personeel heeft kennis van de kenmerken van de schoolbevolking. Ze kennen de onderwijsbehoeften (m.b.t. onderwijstijd, leerstofaanbod, instructietijd en verwerkingstijd).

De school stemt het onderwijsleerproces af op de onderwijsbehoeften van onze leerlingpopulatie.

De kennis van de onderwijsbehoeften van de leerlingen heeft aantoonbaar consequenties voor de inrichting van het onderwijsleerproces. Denk daarbij bijvoorbeeld aan onderwijstijd, leerstofaanbod, instructietijd en verwerkingstijd. Deze consequenties worden vastgelegd (b.v. in de groepsadministratie). Jaarlijks wordt dit geëvalueerd en indien nodig bijgesteld (b.va. binnen de groepsbespreking).

De school gaat na hoe leerlingen zich handhaven in het onderwijs.

De school weet hoe de oud-leerlingen functioneren in het vervolgonderwijs. De rapportage die de school vanuit het voortgezet onderwijs ontvangt over het functioneren van onze oud-leerlingen wordt systematisch geanalyseerd. Dit wordt vergeleken met de verwijsadviezen. Dit wordt besproken met vertegenwoordigers van het voortgezet onderwijs. Daar waar er aanleiding toe is, past de school het onderwijsleerproces aan. De conclusies naar aanleiding van de analyse worden vastgelegd.

Systeem van zelfevaluatie

De school plant elk jaar activiteiten in om de kwaliteit van het onderwijs te onderzoeken, te borgen, te verbeteren en openbaar te maken.

Dit is de kern van de kwaliteitszorg. De schoolleiding kan aantonen dat jaarlijks deze activiteiten ingepland worden. Bij openbaar maken gaat het om het afleggen van horizontale en verticale verantwoording.

De school heeft de doelen en activiteiten op het gebied van kwaliteitszorg vastgelegd in een kwaliteitsbeleidsplan.

Binnen de systematische aanpak van de kwaliteitszorg heeft de schoolleiding de doelen en activiteiten op het gebied van kwaliteitszorg vastgelegd in een kwaliteitsbeleidsplan. In het kwaliteitsbeleidsplan wordt ook beschreven wie wat op welk moment doet in dit proces en het is duidelijk wie waarvoor verantwoordelijk is. De doelen zijn meetbaar (in waarneembare effecten) en concreet (wat betreft de beoogde verbeteringen) uitgewerkt.

De schoolleiding zorgt voor systematische analyse van het onderwijsleerproces en de leerlingopbrengsten met als doel om tijdig zwakke plekken te signaleren.

De school meet de resultaten aan het eind van de basisschool d.m.v. een landelijk genormeerde eindtoets (of een vervangende, door de inspectie aanvaarde werkwijze). De school vergelijkt de eindresultaten met die van scholen met een vergelijkbare schoolbevolking. Ook vergelijkt ze de resultaten met de eigen doelstellingen hieromtrent. Daarnaast worden ook de resultaten van de leerlingen gedurende de schoolperiode voor in ieder geval Nederlandse taal en rekenen en wiskunde geëvalueerd. Er wordt geëvalueerd of het onderwijsleerproces voldoet aan dat wat hierover in het schoolplan en/of andere schooldocumenten is vastgelegd (visie/strategische doelen/beleidsdoelen). Een evaluatie omvat het betrouwbaar meten, analyseren en waarderen van het onderwijsleerproces met als doel te komen tot kwaliteitsverbetering van de school.

De school verzamelt systematisch feedback van personen van buiten de school over die aspecten die zij zelf ook evalueert.

De school vraagt feedback aan personen van buiten de school. Dit gebeurt over onderwerpen waar de school zichzelf op evalueert en/of over de manier van zelfevaluatie. De schoolleiding kan aantonen deze evaluatie te analyseren en de uitkomsten hiervan te betrekken in het bepalen van verbeteracties.

5.1.6 communicatie met ouders

Meedenken

De personeelsleden laten zich waar nodig informeren over de opvattingen en bevindingen van ouders over de ontwikkeling van hun kind op school en thuis.

De school neemt initiatief om een goed beeld te krijgen over de thuissituatie, de schoolbeleving, de begeleiding van kind en/of gezin door instellingen voor hulpverlening, de effecten van specifieke begeleiding, enzovoort. De bevindingen worden vastgelegd in notulen en/of leerlingdossiers.

De ouders/verzorgers van leerlingen worden betrokken bij de zorg aan hun kind.

Leerkrachten en/of interne begeleiders geven op duidelijke en begrijpelijke wijze aan wat hun beeld is van de ontwikkeling van het kind. Ze geven de ouders inzicht in de vorderingen m.b.t. de basisvaardigheden en in de in de sociaal-emotionele ontwikkeling van hun kind. Ze informeren ouders zo dat ouders begrijpen hoe zij tot dit beeld komen. Ze vragen of ouders dit beeld herkennen en eventuele zorgen kunnen meemaken. Leerkrachten en/of interne begeleiders gaan na welk beeld ouders hebben over de ontwikkeling van hun kind thuis en op school. Ze stellen samen met de ouders de onderwijsbehoefte van het kind vast. Ze gaan samen met de ouders na wat de beste aanpak is voor het kind, op school en waar mogelijk ook thuis. Ze stemmen de aanpak op school af met ouders en zorgen ervoor dat deze aanpak voor ouders duidelijk en acceptabel is. Ze maken duidelijke afspraken over wie wat doet en over de manier waarop geëvalueerd wordt.

De school ondersteunt de ouders bij de aanpak van hun kind thuis.

De school organiseert regelmatig thema-avonden met pedagogisch-didactische onderwerpen. De school geeft voorlichting over de methoden die gebruikt worden (informatieavonden). Leerkrachten geven tips en ideeën over hoe ouders thuis op positieve en plezierige wijze de ontwikkeling van hun kind kunnen bevorderen. Leerkrachten stimuleren ouders om vanuit hoge verwachtingen met het kind om te gaan. Leerkrachten ondersteunen de ouders bij begeleiding van hun kind in de thuissituatie (huiswerkbegeleiding). Leerkrachten geven ouders bruikbare adviezen ten aanzien van huiswerkbegeleiding. [Weeg bij de beoordeling van deze vraag af hoe proactief de school hierin is.]

5.1.7 contacten met externen

Functioneel

De school onderhoudt functionele contacten met voor- en naschoolse voorzieningen.

De school onderhoudt contacten met naschoolse voorzieningen gericht op overdracht van leerlingengegevens, op de aansluiting(sproblematiek) en op afstemming.

De school onderhoudt functionele contacten met scholen voor voortgezet onderwijs.

De school onderhoudt contacten met scholen voor voortgezet onderwijs, waar leerlingen naar zijn uitgestroomd. De contacten zijn gericht op overdracht van leerlingengegevens en de aansluitingsproblematiek, op afstemming en op voorlichting. De school heeft de afspraken over de nazorg van uitstromende leerlingen vastgelegd. De school ontvangt rapportages over de vorderingen van oud-leerlingen.

De school onderhoudt functionele contacten met de onderwijsadviesdienst(en).

De school heeft afspraken over dienstverlening door de onderwijsadviesdienst vastgelegd. De school heeft daarin afspraken gemaakt over leerlingbegeleiding, systeembegeleiding. Vooraf worden duidelijke doelstellingen vastgelegd. De effecten van de begeleiding worden nagegaan en geëvalueerd.

De school neemt actief deel aan relevante netwerken.

De school is actief betrokken bij de activiteiten binnen het SWV. De school onderhoudt daar waar nodig contacten met instellingen voor jeugdhulpverlening, instellingen voor (geestelijke) gezondheidszorg enz., voor het op elkaar afstemmen van interventies.

5.1.8 schoolontwikkeling

Resultaatgericht

De schoolleiding stimuleert een resultaatgerichte cultuur en draagt dit uit.

In de schoolgids, het schoolplan en andere beleidsdocumenten wordt nadrukkelijk aangegeven dat de school streeft naar goede resultaten en hoge verwachtingen heeft van haar leerlingen en leerkrachten. De streefdoelen worden bekend gemaakt aan de verschillende belanghebbenden (schoolplan, schoolgids, schooldocumenten). De schoolleiding bewaakt de realisatie van de doelen (evaluatie en bijstelling). De schoolleiding controleert of afspraken nagekomen worden. De schoolleiding onderstreept steeds het belang van goede resultaten (ouderavonden, schoolkrant, personeelsvergaderingen, informele contacten enz.).

Het team werkt met schoolspecifieke streefdoelen.

Voor de niet-methodegebonden toetsen heeft het team per toets (inclusief pedagogisch LVS) en per groep streefdoelen geformuleerd. Deze streefdoelen zijn afgestemd op onze schoolpopulatie. Het team stelt daarbij hoge doelen (hoge verwachtingen). De doelen zijn vastgesteld tijdens een overleg met het team.

Het team werkt planmatig aan goede resultaten.

De schoolleiding laat zich informeren (of gaat zelf na) hoe de resultaten voor de verschillende groepen zich verhouden tot de streefdoelen (en de scores van scholen met een vergelijkbare populatie). Welke trends er waarneembaar zijn enz. Op basis van deze analyse worden, indien nodig verbeteracties in gang gezet. De conclusies en de verbeteracties worden vastgelegd. Na een vooraf bepaalde periode wordt gemeten wat de effecten zijn van de in gang gezette verbetering en vindt evaluatie en bijstelling plaats.

Wanneer de resultaten daar aanleiding toegeven wordt het onderwijsleerproces door het team nader geanalyseerd.

Het personeel bepaalt gezamenlijk welke aspecten van het onderwijsleerproces het nader wil analyseren (b.v. leertijd, inhoud instructie, gebruikte methoden enz.). Welke gegevens ze daarbij willen verzamelen, op welke manier en door wie. De uitkomsten vergelijken ze met bevindingen uit de vakliteratuur en/of bespreken ze met een extern deskundige.

De conclusies naar aanleiding van analyses worden besproken binnen het team.

Trendanalyses en verdiepende analyses van het onderwijsleerproces (en de conclusies naar aanleiding daarvan), worden besproken tijdens een teamoverleg. De teamleden kijken daarbij naar oorzaken van opvallende trends. En ze spreken af wat ze doen om te borgen en te verbeteren.

Het team stelt gezamenlijk verbeteronderwerpen en succesmaten vast.

Gezamenlijk wordt vastgesteld wat de onderwerpen zijn waar aan gewerkt gaat worden. Daarbij wordt ook concreet en meetbaar vastgesteld wat leerlingen, leerkrachten, interne begeleiders en schoolleiding moeten kennen, kunnen en doen, om de gestelde verbeterdoelen te realiseren

De schoolleiding gaat met de leerkrachten in gesprek over de in hun groep behaalde resultaten en dat in relatie tot hun lesgeven.

De schoolleiding stelt zich op de hoogte van de didactische, pedagogische en organisatorische vaardigheden van de leerkrachten (o.a. klassenbezoeken). De schoolleiding stelt zich op de hoogte van de toetsresultaten die in de verschillende groepen behaald worden in relatie tot de streefdoelen en de historie van de groep. De schoolleiding bespreekt dit met de individuele leerkrachten en legt indien nodig de relatie met de kwaliteit van het lesgeven. Daar waar nodig wordt ondersteuning, begeleiding en/of coaching geadviseerd en geregeld.

5.2 preventieve en licht curatieve ondersteuning

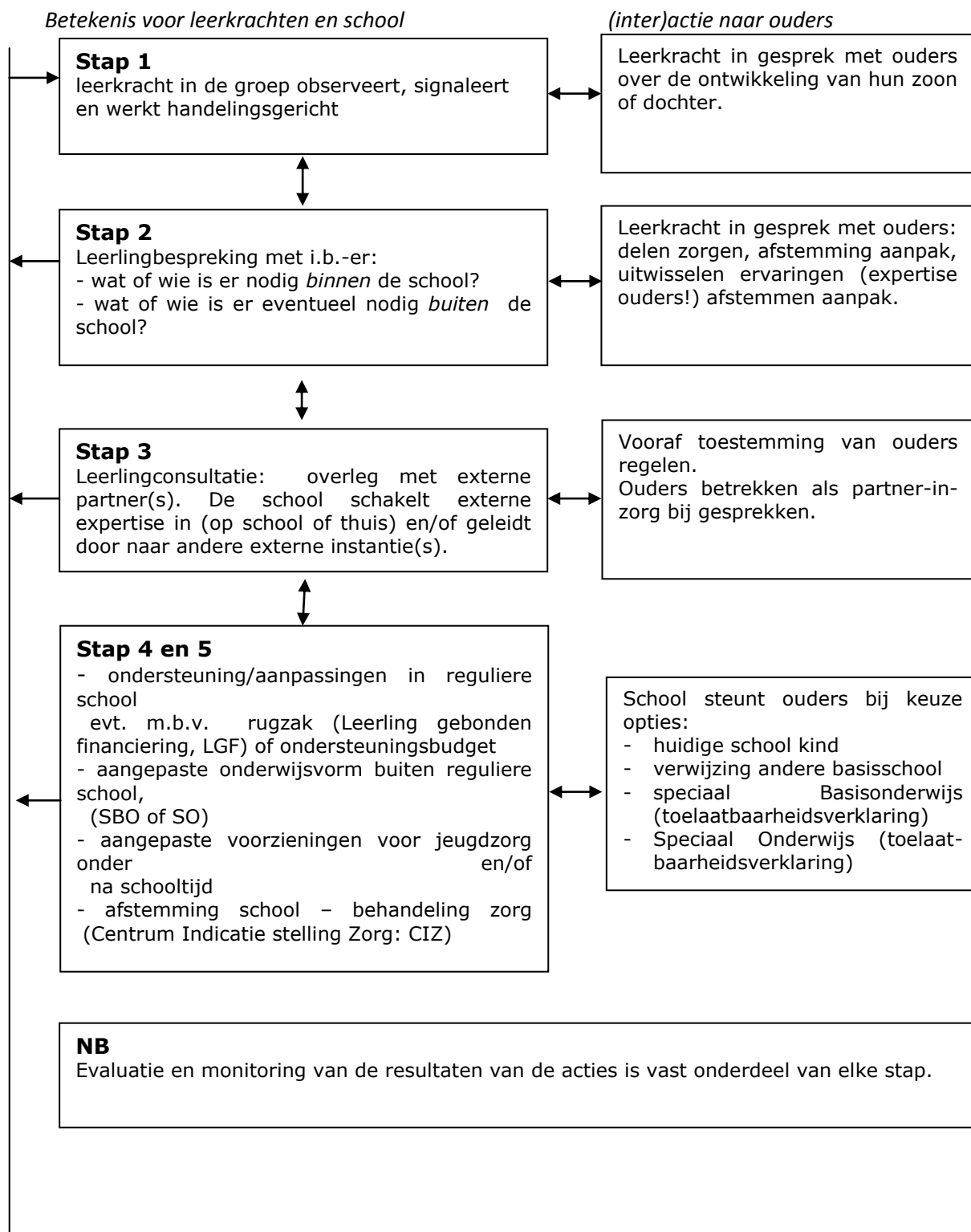
In deze paragraaf wordt beschreven hoe de school door middel van preventieve en licht curatieve ondersteuning tegemoetkomt aan onderwijs- en ondersteuningsbehoeften van leerlingen.

- A. Het zorgteam binnen onze school heeft voldoende expertise om op een adequate wijze handelingsgericht te (laten) handelen in de onderwijs- en ondersteuningsbehoeften van leerlingen en gezinnen.
In het zorgteam van de school is onderwijs- en zorgexpertise van buiten het onderwijs beschikbaar. De onderwijsexpertise is onafhankelijk van de school. De zorgexpertise heeft verbinding met het gemeentelijke zorgsysteem (CJG). De afstemming met ketenpartners is gewaarborgd. De school maakt duidelijk hoe in- en externe expertise wordt ingezet.
- B. Onze school hanteert de principes van handelingsgericht werken als uitgangspunt voor het verlenen van ondersteuning op alle niveaus.
In de begeleiding van groepen en individuele leerlingen wordt handelingsgericht gewerkt. De ondersteuningsstructuur van de school is ingericht volgens de uitgangspunten van HGW. Dit geldt ook voor het LVS.
- C. Onze school is gericht op het behalen van optimale opbrengsten.
Het doelgericht realiseren van optimale opbrengsten, passend bij de leerlingpopulatie en individuele kinderen is een integraal onderdeel van het beleid van de school. Dit uit zich in het formuleren van streefdoelen per groep. De school rapporteert en evalueert opbrengsten op school-, groeps- en individueel niveau. Er worden opbrengstgerichte gesprekken gevoerd.
- D. Onze school hanteert een sluitende ondersteunings- en zorgaanpak voor leerlingen met dyslexie.
Het (lees)onderwijs van de school (groep 1 t/m 8) is erop gericht om signalen van mogelijk dyslexie in een vroeg stadium op te merken. In het dyslexieprotocol van de school is dit adequaat geformuleerd. Bij signalen van mogelijke dyslexie handelt de school preventief en aanvullend op het (lees)onderwijs binnen de school. In het dyslexieprotocol is geformuleerd op welke wijze deskundigen worden ingezet. Het dyslexieprotocol wordt structureel gehanteerd bij het signaleren en begeleiden van leerlingen die (mogelijk) dyslexie hebben.
- E. Onze school hanteert een sluitende ondersteunings- en zorgaanpak voor leerlingen met dyscalculie/ernstige rekenproblemen.
Het (reken)onderwijs van de school (groep 1 t/m 8) is erop gericht om signalen van mogelijk dyscalculie of ernstige rekenproblemen in een vroeg stadium op te merken. In het dyscalculieprotocol van de school is dit adequaat geformuleerd. Bij signalen van mogelijke dyscalculie of ernstige rekenproblemen handelt de school preventief en aanvullend op het (reken)onderwijs binnen de school. In het dyscalculieprotocol is geformuleerd op welke wijze deskundigen worden ingezet. Het protocol wordt structureel gehanteerd bij het signaleren en begeleiden van leerlingen die (mogelijk) dyscalculie of ernstige rekenproblemen hebben.
- F. Onze school hanteert onderwijsprogramma's en leerlijnen die zijn afgestemd op leerlingen met een minder dan gemiddelde intelligentie.
De school heeft normen geformuleerd wanneer bij begeleiding van leerlingen sprake zal zijn van aanpassing van het onderwijsprogramma vanwege minder dan gemiddelde intelligentie. De school hanteert voor dergelijke leerlingen leerlijnen, die doelgericht onderwijs voor deze leerlingen mogelijk maken. De organisatie binnen de school en de groep is afgestemd op het realiseren van mogelijkheden om deze leerlingen binnen de school het onderwijs te laten volgen.
- G. Onze school hanteert onderwijsprogramma's en leerlijnen die zijn afgestemd op leerlingen met een meer dan gemiddelde intelligentie.
De school heeft normen geformuleerd wanneer bij begeleiding van leerlingen sprake zal zijn van aanpassing van het onderwijsprogramma vanwege meer dan gemiddelde intelligentie. De school hanteert voor dergelijke leerlingen leerlijnen, die doelgericht onderwijs voor deze leerlingen mogelijk maken. De organisatie binnen de school en de groep is afgestemd op het realiseren van mogelijkheden om deze leerlingen binnen de school het onderwijs te laten volgen. Voor het vaststellen van hoogbegaafdheid hanteert de school een vast protocol.
- H. Onze school is fysiek toegankelijk en heeft de beschikking over hulpmiddelen voor leerlingen met een (meervoudige) lichamelijke beperking.
Het beleid van de school is erop gericht om door middel van toegankelijkheid van het gebouw en (realiseren van) aanwezige voorzieningen en hulpmiddelen leerlingen met lichamelijke beperkingen het onderwijs op de school te laten volgen (zie ook paragraaf 4.3)
- I. Onze school hanteert een (preventieve en licht-curatieve) aanpak op sociale veiligheid en gedragsproblemen.
Het organisatie- en ondersteuningsbeleid van de school is erop gericht de sociale veiligheid van leerlingen en medewerkers te bevorderen en gedragsproblemen te voorkomen. Ondersteuningsbehoeften op het gebied van sociaal-emotionele ontwikkeling worden door de school op een eenduidige wijze in een vroeg stadium gesignaleerd. Voor iedere medewerker is duidelijk op welke wijze gehandeld moet worden in geval van escalaties. De school heeft een pestprotocol gericht op dader, slachtoffer en ouders en handelt daar consequent naar.
- J. Onze school heeft een voor alle medewerkers bekend en toegankelijk protocol voor medische handelingen.
Voor elke medewerker is duidelijk welke medische handelingen wel of niet gedaan mogen worden. In het dossier van de leerling is vastgelegd welke medische ondersteuning een leerling in voorkomende gevallen nodig heeft, hoe dit georganiseerd is, wie in noodsituatie handelend mag optreden en wie in alle gevallen verantwoordelijk is.
- K. Onze school is in staat vroegtijdig leer-, opgroei- en opvoedproblemen te signaleren
Het ondersteuningsbeleid van de school is erop gericht dat niet alleen belemmeringen in de cognitieve en sociaal-emotionele ontwikkeling binnen de school in een vroeg stadium worden onderkend, maar dat dit ook geldt bij belemmeringen in de sociale context van leerlingen buiten de school.

5.3 Ondersteuningsstructuur

5.3.1 ondersteuningsstructuur schematisch

Onderstaand schema toont de ondersteuningsstructuur zoals deze binnen onze school wordt gehanteerd. Onderstaand schema toont de ondersteuningsstructuur zoals deze binnen onze school wordt gehanteerd.

5.3.2 beschrijving van functies en taakprofielen binnen de structuur

Binnen onze school zijn de volgende functies binnen de ondersteuningsstructuur beschikbaar. Een beknopt taakprofiel geeft de hoofdlijn aan van de activiteiten die binnen deze functies worden gedaan. Een uitgebreide taakomschrijving is binnen de school beschikbaar.

Intern Begeleider (IB-er)

1. De IB-er kijkt op afstand mee, geeft assistentie en richting wanneer vereist.
2. De IB-er geeft op de juiste momenten begeleiding bij de uitvoering van taken.
3. De IB-er grijpt in wanneer resultaten tegenvallen.
4. De IB-er neemt concrete beslissingen en communiceert deze duidelijk naar alle betrokkenen.
5. De IB-er plant van tevoren meetmomenten waarop voortgang wordt gecontroleerd.
6. De IB-er geeft bij grote onduidelijkheden concreet aan wanneer wel een beslissing zal worden genomen.
7. De IB-er gebruikt verschillende manieren om ingewikkelde problemen aan te pakken en relevante informatie te verkrijgen.
8. De IB-er verzamelt informatie door vragen te stellen of door schriftelijke informatie bijeen te zoeken. Diept het probleem uit.
9. De IB-er zoekt bij het verzamelen van informatie eerst naar de grote lijnen.
10. De IB-er bouwt in planningen speelruimtes in zodat er geen problemen ontstaan bij onverwachte situaties.
11. De IB-er legt eventueel contact met externe instanties.

Onderwijsassistente

1. Het schrijven van hulplannen (in ParnasSys en in het LVS) in overleg met de leerkracht en de IB'er
2. Het uitvoeren van hulplannen door te werken met individuele leerlingen of door het begeleiden van een groepje leerlingen al dan niet binnen of buiten de groep
3. Het bijhouden van de voortgang en ontwikkeling van leerlingen met een hulplan in samenwerking met leerkracht / IB'er.
4. Wekelijks overleg met de IB'ers
5. Het afnemen van toetsen bij leerlingen met een hulplan
6. Het evalueren van hulplannen in samenwerking met leerkracht / IB'er.
7. Het verzorgen van de terugkoppeling naar de leerkracht:
8. Het bijwonen van gesprekken van de ambulante begeleiding met de leerkracht (en de ouders)
9. Verbreden van kennis d.m.v. cursussen en bezoeken van SBO
10. Voorstellen om materialen en methodes aan te schaffen (voor kinderen met een hulplan)

5.3.3 samenwerkingsrelaties met externe instanties

Voor het adequaat begeleiden en ondersteunen van leerlingen in hun ontwikkeling zijn de volgende externe instanties voor de school van belang.

1. Driestar Educatief
2. School Maatschappelijk Werk
3. Ambulante Begeleiders 'De Wijngaard'
4. Idem Auris Groep

Daarnaast is op kindniveau sprake van een scala aan externe instanties. De inzet van die instanties wordt verantwoord in het dossier van leerlingen.

6 Extra ondersteuning

In dit hoofdstuk beschrijven we welke extra (specifieke) ondersteuningsmogelijkheden de school heeft. Na de uitgangspunten van de school voor het bieden van extra ondersteuning worden aan de hand van vijf aspecten de mogelijkheden, randvoorwaarden en beperkingen van de school beschreven.

6.1. Uitgangspunten

1. De school is bereid bij kinderen met extra onderwijs-, ondersteunings- en opvoedbehoefte te onderzoeken welke extra ondersteuning binnen de school gerealiseerd kan worden.
2. De school gaat hiertoe een open gesprek met de ouders van een leerling aan.
3. Voor de school staat het belang van het kind hierbij voorop: zowel ontwikkelingsmogelijkheden als welbevinden moeten gewaarborgd zijn.

6.2 Mogelijkheden

6.2.1 Expertise

Intern

Binnen de school is de volgende expertise aanwezig:

- a. Eén leerkracht met master SEN, afgestudeerd als gedragsspecialist.
- b. Een leerkracht is gespecialiseerd in dyslexie.
- c. Een leerkracht is gespecialiseerd in het coachen van collega's.
- d. Een leerkracht wordt opgeleid als rekencoördinator
- e. De intern begeleiders zijn geschoold in de uitgangspunten van handelingsgericht werken.
- f. De onderwijsassistente is geschoold in begeleiden van leerlingen met taal-/spraakproblemen.
- g. De afgelopen jaren werden op school leerlingen met taal-spraakproblemen begeleid.
- h. De school heeft ervaring met het begeleiden van leerlingen met het syndroom van Down.

Extern (snel oproepbaar)

- a. De school kan expertise inroepen van een orthopedagoog; op vaste momenten in het schooljaar is deze op school aanwezig.
- b. De school kan een beroep doen op expertise van ambulante begeleiders zowel ten aanzien van leerlingen met ondersteuningsbehoeften op gedrag, als met cognitieve en lichamelijke beperkingen.
- c. Er is een schoolmaatschappelijk werker die kan worden toegevoegd aan het ondersteuningsteam van de school.
- d. Vanuit cluster 1 en 2 instellingen is extra ondersteuning mogelijk.
- e. De school kan expertise inroepen van een School Video Interactie Begeleider.

6.2.2 Aandacht en tijd

- a. Op school is structureel formatie voor onderwijsassistentie aanwezig, deels bekostigd vanuit de lumpsum (4 uur per leerling per jaar in meerjarenperspectief), aangevuld met 1 uur per week vanuit middelen van het samenwerkingsverband.
- b. Te ontvangen middelen voor het geven van extra ondersteuning zullen voor 90% worden ingezet om extra onderwijsassistentie te realiseren.
- c. In de groepen wordt gewerkt met drie niveaus bij de basisvakken.
- d. Daarnaast wordt gewerkt met eigen leerlijnen voor leerlingen d.m.v. een ontwikkelingsperspectief.

6.2.3 Protocollen, methodieken en aanpakken

- a. Ouders zijn voor ons belangrijke partners bij de inrichting van (extra) ondersteuning voor leerlingen.
- b. Bij gesprekken over individuele leerlingen worden ouders uitgenodigd.
- c. Daar waar sprake is van de noodzaak van het hanteren van protocollen zal de school deze in overleg met deskundigen inzetten binnen de mogelijkheden van de school.

6.2.4 fysieke omgeving

- a. De school is in zijn geheel rolstoeltoegankelijk.

- b. De school is ruim opgezet, heeft ruime gangen en is erg licht en transparant.
- c. De school is vanuit extra te ontvangen middelen bereid binnen de budgettaire mogelijkheden aangepast meubilair aan te schaffen.
- d. Naast het schoolplein is een speelveld van de gemeente dat door de school gebruikt kan worden.
- e. De school heeft zgn. multi functionele ruimtes (MF ruimtes) voor bijv. instructie aan een kleine groep.

6.2.5 samenwerkingsrelaties

- a. De school heeft goede contacten met het CJG.
- b. De gemeente beschouwt de school als vindplaats; overleggen vinden plaats op het gemeentehuis.

6.3. Voorwaarden:

6.3.1 Expertise

1. De benodigde expertise voor de begeleiding van het kind dient schoolintern of – extern binnen redelijke termijn oproepbaar te zijn.
2. Bij opvoedbehoeften (en ondersteuningsbehoeften van ouders) dient sprake te zijn van begeleiding en ondersteuning in de thuissituatie.

6.3.2. Aandacht en tijd

1. Er dienen extra handen beschikbaar te zijn om voldoende aandacht en tijd te geven.
2. De ontwikkeling van de andere kinderen in de groep wordt niet belemmerd door te veel aandacht die aan een leerling met speciale onderwijsbehoeften gegeven moet worden.
3. De fysieke veiligheid van andere kinderen en leerkrachten is gegarandeerd.
4. De emotionele veiligheid van andere kinderen en leerkrachten is gegarandeerd.

6.3.3. Protocollen, methodieken en aanpakken

1. De in speciale onderwijsvoorzieningen gehanteerde protocollen, methodieken en aanpakken kunnen worden vertaald naar de inrichting van het onderwijs op onze school (zie concept).
2. Bij te veel afwijking hiervan dient sprake te zijn van inzet van extra handen.
3. Aan leerkrachten kan gevraagd worden kleine medische handelingen te verrichten.

6.3.4 Fysieke omgeving

1. Bij lichamelijk gehandicapte en langdurig zieke kinderen zijn de fysieke mogelijkheden van de school een doorslaggevend uitgangspunt.
2. Bij extreme ondersteuningsbehoeften op het gebied van gedrag zoekt de school een time-out ruimte en een eventuele achtervang.

6.3.5. samenwerkingsrelaties

1. Naar behoefte van kind, school, leerkracht en ouders dient samenwerking met buitenschoolse expertise structureel te zijn.

6.4 Beperkingen

6.4.1 expertise

1. De school beschouwt activiteiten rond persoonlijke verzorging als niet behorend tot haar expertise.
2. De school zal geen kinderen opvangen wanneer expertise op dit gebied ontbreekt en er onvoldoende draagvlak is om deze te ontwikkelen.

6.4.2 aandacht en tijd

1. De school zal geen kinderen opvangen wanneer er sprake is van meer persoonlijke verzorging dan onderwijs.

2. De school zal geen extra ondersteuning bieden aan leerlingen, als de aandacht voor die leerlingen ten koste gaat van de reguliere aandacht voor de rest van de groep.
3. De school zal geen extra ondersteuning bieden aan leerlingen, wanneer het welbevinden en de veiligheid van de groep aantoonbaar in het geding is.
4. De school zal geen extra ondersteuning bieden aan leerlingen, wanneer het welbevinden van de leerkracht in het geding is.
5. De school zal geen extra ondersteuning (meer) bieden wanneer het welbevinden van het betrokken kind aanzienlijk daalt of de 'groei' (individuele ontwikkeling op een lijn) stagneert.

6.4.3 protocollen, methodieken en aanpakken

1. Er worden op school rond extra ondersteuning geen protocollen, methodieken en aanpakken ingezet, indien dit op kindniveau leidt tot meer persoonlijke verzorging dan onderwijs.

6.4.4 fysieke omgeving

1. De school vindt dat de gewenste faciliteiten voor de extra ondersteuning toereikend moeten zijn.

6.4.5 samenwerkingsrelaties

1. De school zal geen gecombineerde arrangementen (onderwijs en zorg voor jeugd) inzetten als de ouders hierin niet meewerken.

7. Conclusie en ambities

Nadat directie en team de gegevens uit de hoofdstukken 4 t/m 6 hebben geanalyseerd, gewogen en doorgrond, zijn er conclusies getrokken. Vervolgens zijn er gezamenlijke ambities geformuleerd en zijn de daarvoor benodigde randvoorwaarden in kaart gebracht. De voorgenomen ambities krijgen een plaats in het beleid van de school, zowel in het schoolplan als in het jaarplan.

7.1 Conclusies

7.1.1 basisondersteuning

Bij de zelfevaluatie behaalt de school voor de basisondersteuning een score van goed of voldoende; wel is een aantal ontwikkelpunten aangegeven. Dit betreft de volgende items:

- de leerkrachten gaan met de leerlingen in gesprek over de door hen behaalde resultaten
- de leerkrachten stemmen de verwerkingsopdrachten af op de verschillen in onderwijsbehoeften tussen de leerlingen
- de school heeft een aanbod gericht op bevordering van actief burgerschap en sociale integratie
- de school heeft de doelen en activiteiten op het gebied van kwaliteitszorg vastgelegd in een kwaliteitsbeleidsplan

De volgende aspecten maken onze school t.a.v. de basiskwaliteit 'sterk':

- de kwaliteit van de leerkrachten
- de aanwezigheid van een interne coach
- het werken met een groepsaanpak
- de aanwezigheid van alle randvoorwaarden voor goed onderwijs
- de relatie met individuele leerlingen
- het werken op drie niveaus
- de aanwezigheid van intern begeleiders als ruggensteun
- de aanwezigheid van onderwijsassistenten en leesmoeders

7.1.2 extra ondersteuning

Ten aanzien van extra ondersteuning scoort de school 'voldoende' bij de zelfevaluatie. De volgende items zijn aangemerkt als ontwikkelpunt:

- een sluitende ondersteunings- en zorgaanpak voor leerlingen met dyscalculie
- onderwijsprogramma's en leerlijnen die zijn afgestemd op leerlingen met een meer dan gemiddelde intelligentie

7.2 Ambities

7.2.1 Basisondersteuning / basiskwaliteit

Ten aanzien van de basisondersteuning wil de school:

- De begeleiding en aanpak van kinderen met dyslexie waar mogelijk en gewenst verder verbeteren.
- Meer met kinderen in gesprek gaan over hun welbevinden en/of de door hen behaalde resultaten.
- De verwerkingsopdrachten meer afstemmen op de verschillen in onderwijsbehoeften.

7.2.2 Basisondersteuning / Preventieve en licht-curatieve ondersteuning

Ten aanzien van de extra ondersteuning wil de school:

- De deskundigheid m.b.t. de aanpak en begeleiding van kinderen met dyscalculie vergroten.
- De deskundigheid op het gebied van signalering van meer- en hoogbegaafdheid vergroten.
- Visie ontwikkelen op het gebied van excellentie en hoogbegaafdheid.

7.3 Randvoorwaarden

7.3.1 basisondersteuning-basiskwaliteit

- Om meer met kinderen in gesprek te kunnen gaan, is het gewenst dat er meer handen in de groep beschikbaar zijn (inzet van onderwijsassistenten).

7.3.2 extra ondersteuning

- Voor het ontwikkelen van visie m.b.t. 'excellentie en hoogbegaafdheid' en het signaleren ervan (door de leerkrachten) is scholing en begeleiding door een deskundige noodzakelijk.
- Intern begeleiders zullen zich voor het vergroten van hun deskundigheid op het gebied van dyscalculie moeten scholen.